

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота з корейської філології на тему:

**АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ОНОМАТОПОЕТИЧНИХ СЛІВ У КОРЕЙСЬКИХ
КОМІКСАХ**

Студентки групи Кор 24-21

факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми: Корейська мова і

література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066

Східні мови та літератури (переклад включно),

перша – корейська

Янчук Віти Валеріївни

Науковий керівник: Слудна Наталія

Олександрівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	6
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОНОМАТОПОЕТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ	6
1.1 Поняття “ономатопея” у працях лінгвістів	6
1.2 Диференціація звуконаслідування та звукосимволізму	9
1.3. Загальна характеристика ономатопоетичних слів в корейській мові.....	16
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2	21
АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ОНОМАТОПОЕТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ, ВИКОРИСТАНОЇ В МАНХВІ (НА ПРИКЛАДІ МАНХВА «스위트홈»)	21
2.1 Ономатопоетизми як невід’ємний елемент у манхва	21
2.2 Класифікація ономатопоетичної лексики на основі манхви “스위트홈” ...	22
2.3Опис ономатопоетики в манхві “스위트홈”	26
2.4 Особливості ономатопоетичної лексики, що використовується в манхва	28
Висновки до розділу 2	30
ВИСНОВКИ	32
주석	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36

ВСТУП

Дана робота присвячена аналізу особливостей використання оноματοпоетичних слів корейської мови у коміксах – манхва. Корейська мова, як і сама Корея, у своєму роді є унікальною та самобутньою, тому для її опанування недостатньо лише вивчення чи розуміння. Особливо це спостерігається у художніх творах, а саме коміксах, які стали невід’ємною частиною сучасної південнокорейської культури. Їх переклад надзвичайно ускладнюється не лише через відсутність аналогів багатьох художніх засобів у європейських чи англійській мові, але й через проблему їх неперекладності. На нашу думку, найважчим елементом манхва для її перекладу є оноματοпоетична лексика, яка є важливою частиною корейської мови та слугує помічником при передачі емоцій, почуттів та звуків, що нас оточують.

Звуки, що ми чуємо, незалежно від національності, людським вухом сприймаються однаково. Різними ці звуки постають лише в мовах, оскільки ідентифікуються і репродукуються мовцями залежно від особливостей їхньої мови, будучи пропущеними крізь призму (іноді дуже своєрідну) тієї чи іншої конкретної мови: її фонетичну і фонологічну системи; стереотипні фонетико-семантичні асоціативні зв’язки, притаманні мовній свідомості колективу мовців; специфіку звичних з дитинства для мовців артикуляційних рухів їх мовленнєвого апарату тощо. (Кобелянська, 2012)

Оноματοпоетична лексика часто є предметом вивчення лінгвістів, адже вона не лише надає певної емоційної забарвленості мовцю, а й часто використовується в художніх творах. Також вивчення оноματοпеї посідає значне місце у вирішенні надзвичайно важливих мовознавчих питань, зокрема проблеми мотивованості знака та походження мови. (Охріменко, 2015)

Корейська оноματοпоетична (의성어) та звукосимволічна(의태어) лексика є надзвичайно вживаними та поширеними в повсякденній мові корейців, літературі та

інших аспектах життя. Таке широке вживання даної лексики є однією з характеристик корейської мови та рисою, що відрізняє її від інших мов.

Актуальність теми зумовлена неоднозначністю у класифікації корейської оноματοпоетичної лексики та відсутністю практичних досліджень корейської оноματοпеї на теренах української лінгвістики. Попередні спроби лише підтверджували необхідність подальших дослідженнях. У нашій роботі ми намагаємось дослідити явище оноματοпеї та визначити значення та місце оноματοпоетичної лексики у контексті корейських коміксів.

Об'єктом дослідження є оноματοпоетична лексика корейської мови.

Предметом дослідження є особливості використання та реалізації корейської оноματοпоетичної лексики в контексті художньої літератури, а саме коміксів – манхва.

Метою дослідження є спроба з'ясувати принципи та мету використання оноματοпоетичної лексики сучасної корейської мови, що застосовуються у корейських коміксах. (На основі манхва «스위트홈»).

Для досягнення мети були поставлені такі **завдання** :

1. Розглянути поняття “оноματοпея”, її дослідження та визначення у роботах лінгвістів;
2. Дослідити питання диференціації звуконаслідування та звукосимволізму в сучасному мовознавстві;
3. Проаналізувати та характеризувати оноματοпоетичну лексику сучасної корейської мови;
4. Розглянути оноματοпоетичні слова, що використовуються у манхва;
5. Проаналізувати використання звуконаслідувальних слів у корейських коміксах (На основі манхва «스위트홈»);
6. Узагальнити отримані результати та зробити відповідні висновки.

Матеріалами дослідження слугують оноματοпоетичні лексичні одиниці, використані у манхві «스위트홈» (“Милий дім”).

Наукова новизна полягає у спробі класифікувати одиниці оноματοпоетичної лексики корейської мови та вперше аналізу практичного використання оноματοпоети сучасної корейської мови конкретно на прикладі застосування в корейській манхві “Милий дім”.

Результати дослідження мають **практичне значення** – вони є певним внеском до вже раніше відомих досліджень оноματοпеї корейської мови та можуть бути використані як практичне підґрунтя для подальшого вивчення або слугувати матеріалом для перекладу розглянутої манхви.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОНОМАТОПОЕТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

1.1 Поняття “ономатопея” у працях лінгвістів

Корейська мова багата на так звані “звуконаслідувальні слова”, що робить її цікавим предметом дослідження з точки зору ономатопоетичної лексики. Причиною такого інтересу є наявність низки ознак, які виокремлюють вище зазначений пласт мови в окремий лексичний клас, не обмежений словами на позначення позамовної реальності, зорових, слухових та інших сенсорних відчуттів, психологічних та інших характеристик людини тощо.

На сьогодні питання взаємозв'язку звуку зі смислом не залишає коло інтересу багатьох лінгвістів по всьому світу. Ця тема спонукала до роздумів філософів та мовознавців, починаючи ще з античних часів, що доводить одвічну актуальність.

Саме виділення фоносемантики, як окремої науки, що функціонує на межі фонетики, семантики і лексикології, стало поштовхом для подальшого вивчення, а згодом і розв'язання низки проблем.

Як складне, багатопланове, комплексне явище, фоносемантика розглядається в процесах звуконаслідування, звукосимволізму та в поєднанні зі синестезією. Поряд із лексичним і граматичним, визначається фонетичне значення, що вказує на змістовність мовної форми на фонетичному рівні, де змістом, значеннєвістю фонетичної форми є символіка звуків мови (Маленовський, 2003, с. 1).

Фоносемантика нині є певним лінгвістичним відгалуженням психолінгвістики, яка пройшла кілька етапів свого становлення. Практично її основа та принципи стали

наріжним каменем лінгвістичних аргументованих пошуків зв'язку звучання і значення у різножанровому дискурсі (Савчук, 2021).

Незважаючи на численну кількість праць, існує деяка відмінність у підходах до вивчення явищ фоносемантики. Необхідно також зазначити, що термін “фоносемантика” поки що не набув широко вжитку серед західноєвропейських та американських лінгвістів. Замість нього використовується термін “iconicity”, що означає природній зв'язок форми і значення у мові (Perniss P, 2010, 1-2).

Існують декілька кардинально різних моделей розуміння проблеми вмотивованості лінгвістичного знака:

1. С.В. Воронін, засновник науки фоносемантики, поділяє звукозображувальну систему мови на дві основні підсистеми: звуконаслідувальну та звукосимволічну. Зазначається, що перша представлена звуконаслідувальними словами, тобто ономапопеями, тоді як друга – поняттям “звукосимволізм” - зв'язок між звучанням і значенням слова. Класифікувавши ономапопи, С.В. Воронін ділить їх на інстанти, континуанти та фреквертативи.
2. Е. Сепір, Ш. Баллі, А.П. Журавльов і В.В.Левицький вважають символіку звука споконвічною, первинною стосовно понятійного значення, адже вона виникла під впливом звукової природи мови. Експерименти дослідників підтверджують існування первинного або елементарного фоносемантизму, виявляючи залежність символічного значення від акустико-артикуляційних характеристик звука (Савчук, 2021)
3. І.К.Тейлор, І.М.Тейлор вважають фоносемантизм результатом кореляції між звучністю слова, яке існує в межах конкретної мови, і його значенням. Такий звуко-символізм прийнято називати вторинним.

4. Американські учені Л. Хінтон, Дж. Ніколс та Дж. Охала виокремлюють такі типи звукосимволізму, як: тілесний, імітативний, синестезійний і конвенційний. Лінгвісти визначають будь-який вияв прямого зв'язку означуваного з означенням звукосимволізмом, маючи на увазі звук не у вузькому значенні як конкретний варіант фонемі, а в більш широкому, тобто трактуючи звук як будь-яке акустичне явище, створене за допомогою органів мовлення (Насікан, 2016).

Як уже було зазначено вище, поняття “ономатопея” функціонує в межах науки фоносемантики. Ономатопею визначають як “умовну імітацію різних позамовних звукових явищ природного довкілля фонетичними засобами конкретної мови (звуки тварин, неживих предметів, явищ природи тощо)” (Ганич, Олійник, 1985, с. 84; Гром'як, Ковалів, Теремко, 2007, с. 508; Селіванова, 2006, с. 431)

За українською лінгвісткою Селівановою О.О., ономатопея (від гр. *ονομα* - ім'я і *ποιεο* – творю) – закономірний зв'язок між звуковим складом слова й акустичною ознакою позначеного (звуками тварин, неживих предметів, явищ природи тощо), що є основою мотивації номінативних одиниць. У 60-ті р.р XX ст. було розроблено універсальну класифікацію ономатопеї за принципом співвідносності з денотатом. Ономатопея є підґрунтям творення звуконаслідувань – знаків-імітаторів, які тривалий час розглядалися у складі вигуків, а в сучасній морфології виділені окремо на підставі їхньої особливої природи. Звуконаслідування, пов'язані з одним денотатом, у різних мовах світу мають різний фонемний склад, що визначається специфікою сприйняття й імітації етносом звуків істот і неістот. Ономатопея почасти зумовлює мовний звукосимволізм. (Селіванова, 2006, с.431)

Особливості культури та географічного середовища існування певної нації визначають склад характерних для мови звуконаслідувальних слів. Оскільки кожна мова індивідуально опановує звучання навколишнього світу, оноματοпеїчна лексика різних мов не співпадає, хоча нерідно може бути схожою. Беззаперечним є той факт, що одна з причин розбіжності звуконаслідувальних слів полягає в тому, що звуки, які є джерелом ономатопа, як правило, мають складну природу і оскільки точна імітація їх засобами мови неможлива, кожна мова обирає як зразок для наслідування якусь одну або декілька зі складових цього звука.

Згідно з сучасним розумінням, термін звуконаслідування, або оноματοпея, вживається на позначення безпосередньої звукової імітації звуків нелінгвістичної природи шляхом комбінації відповідних сегментів, які добираються з інвентарю фонем певної мови. (Охріменко, 2015, с. 603-607)

1.2 Диференціація звуконаслідування та звукосимволізму

У лінгвістичній традиції заведено вказувати на наявність логічного зв'язку між звуком та змістом. Науковці ще в давнину робили спроби встановити зв'язок між формою та значенням слова. Ще в античні часи розрізнялись дві основні гіпотези походження мови: теорія природного походження мови або теорія “фюсей” та теорія “тесей”, згідно з якою мова виникла штучним шляхом.

Теорія “фюсей” була першою спробою давньогрецької школи стоїків висвітлення положення про природню мову, де зв'язок звуку зі змістом пояснювався з точки зору “наслідування звукам”.

Ідея звукового символізму бере початок ще з часів Давньої Греції, та варто зауважити, що цікавість науковців до питання взаємозв'язку між звучанням та

значенням не послаблювалась протягом століть. ... Науковий розвиток проблеми звукосимволізму став можливим лише з появою об'єктивних психолінгвістичних методів дослідження цього явища, а саме у XX столітті (Львова, 2017).

Вивчення звукової символіки значною мірою пов'язане з теоріями походження мови.

Принцип ономапоєї є ключовим у звуконаслідувальній теорії походження мови, згідно з якою мова виникла на підставі акустичної імітації людиною звуків позначуваних предметів (Селіванова, 2006, с.431).

Відтворення ревіння звірів, крику птахів, шуму води, вітру зумовлювало появу перших слів, наприклад, му, гав-гав, дзінь-дзінь, бац, кап, тощо, від яких потім утворилися похідні типу гавкати, гавкання, гавкіт; капати, капання, капля тощо... Ця гіпотеза була започаткована ще Демокритом(460 до н.е. - ?) і Платоном(427 – 347 р. до н.е.). У XIX ст. її підтримував Вільям Уїтні (1827 – 1894). (Кочерган, 2001, ст. 39-40)

Звуконаслідувальна теорія була висунута та підтримувалась стоїками, які були прихильниками концепції фюсей.

Теорія звуконаслідування (ономапоетична теорія) пояснює походження мови тим, що людина імітує звукові (і не звукові) ознаки об'єктів, які називає. Прибічники цієї теорії, як правило, розуміють звуконаслідування широко – і як наслідування звуком звуку, тобто відображення в звучанні слова звукової ознаки об'єкта-денотата, тобто як власне звуконаслідування (“бах” “ква-ква” “мяу”); і як наслідування звуком не звуку, тобто відображення у звучанні слова якоїсь певної незвукової ознаки об'єкта-денотата, тобто як звукосимволізм (наприклад, “бублик”,

“губа” – з губними звуками, характерними для позначення чогось круглого, вип’яченого; lieben [нім.](любити) звучать м’яко, приємно). (Левицький, Сингаївська, Славова, 2006, с. 26-27)

На жаль прийняття такої гіпотези є неможливим. Причиною цього є те, що відповідно до неї виникнення мови було випадковим і відсутність великої кількості слів, утворених шляхом звуконаслідування.

Близькою до звуконаслідувальної теорії є звукосимволічна. Деякі вчені навіть їх ототожнюють їх. Але оскільки в основу цієї гіпотези покладено не звуконаслідування, а звукосимволізм, що, безумовно, є іншим явищем, то цілком виправдано цю гіпотезу виокремлювати.

Згідно зі звукосимволічною гіпотезою між почуттями й емоціями людини і звуками є певний прямий зв’язок. Звуками людина передає свої враження про навколишній світ

Ще давній мислитель Аврелій Августин (354 – 430) говорив, що слово mel “мед” приємне для слуху, а асер “гострий” – неприємне. (Кочерган, 2001, ст 40)

Ця гіпотеза підтримувалась такими вченими, як: Готфрід-Вільгельм Лейбніц, В. Гумбольдт, Якоб Грім, Гейман Штейнталь, Олександр Потебня та інші.

Критики цієї гіпотези як контраргумент наводять приклади, де ці “приємні звуки” служать для вираження не завжди приємних понять: лай, балда, дилда тощо. Однак дослідження 80-х років ХХ ст. свідчать на користь того, що власне звукосимволізм відіграв велику роль у виникненні мови. (Кочерган, 2001, ст 41)

В. фон Гумбольдт виділяє три типи знакових відносин між звуковою та змістовною стороною мови:

1. “Живописний” спосіб на позначення слів, які повністю відтворюють звуки продуковані предметом.

2. Символічний зв’язок – наслідування не безпосереднього звука чи предмета, а внутрішньої властивості.

3. Слова, які є близькими і за звучанням і семантично.

У. Еко диференціює первинне звуконаслідування (справжня імітація природних звуків) і вторинне звуконаслідування. Змістом вторинного звуконаслідування є те, що зовнішньо “іконічні” вирази, є результатом умовності, яка забезпечує їх упізнаваність завдяки зв’язку з нечітко зазначеним експресивним типом, що дозволяє створювати різні варіанти.

У середині 20 століття була розроблена класифікація звуконаслідувальних слів, сьогодні прийнято виділяти дві підсистеми:

- Звукосимволічна, або ті, що не мають акустичного денотату
- Звуконаслідувальна, або та, що має акустичний денотат

Звукосимволічна підсистема разом із звуконаслідувальною входять до звукозображувальної системи мови. Тим не менш звуконаслідування є закономірним вмотивованим зв’язком між фонемами слова і звуковою ознакою денотата і є першим рівнем звукозображувальних засобів мови, тоді як звуковий символізм, який є дещо складнішим явищем, - другий.

Звуконаслідувальні слова, або ономаіопеї, в основі яких лежить закономірний зв’язок між фонемами слова та звуковою ознакою денотата, є основою звуконаслідувальної підсистеми. Таким чином ономаіопею можна назвати вербальною імітацією звучань навколишнього світу. Протягом довгого часу дослідники не розділювали звукосимволізм та звуконаслідування у своїх працях. Прикладом цьому є те, що В.В.Левицький пропонував визначити звуконаслідувальні слова як такі, в яких денотатом виступають звуки, якища та процеси зовнішнього світу, що можуть відтворювати звуки (Левицький, 2009)

Звуконаслідування та звукосимволізм – це дві лексичні категорії, які виконують дуже схожі функції, але водночас є досить різними. Судячи з назв

“звуконаслідування” та “звукосимволізм”, на їхню схожість звертали більше уваги, ніж на відмінності і помилково ототожнювали без чіткого розуміння суті. Однак між ними стільки ж відмінностей, скільки й подібностей і їх не варто прирівнювати.

Звуконаслідувальні слова часто відносять до вигуків, однак існує низка ознак, що доводить хибність такого твердження:

1. Вигуки відображають емоції та волевиявлення, звуконаслідувальні слова є відповідниками звукових образів і не виражають ні емоцій, ні волевиявлень;
2. Звуконаслідувальні слова мають мотивоване звуковим складом значенням, безпосередньо відображаючи явища, чим відрізняються не лише від вигуків, а й від інших частин мови;
3. Повтори у звуконаслідувальних словах наявні не тільки для посилення відображувальних явищ, як це відбувається у вигуках, а й указують на їх тривалість, характеризують ці явища з кількісного й якісного погляду;
4. Більшість звуконаслідувальних слів багатозначні, в деяких звуконаслідувальних словах відображено тенденцію розвитку вторинного значення, що властива іншим частинам мови (у вигуках такі значення не виникають);
5. Звуконаслідувальні слова мають своєрідну будову;
6. Звуконаслідування відіграють особливу роль при творенні парних слів;
7. Звуконаслідування беруть участь у процесах словотворення, від них способом афіксації можна утворити дієслова (дієслівні форми), іменники, прикметники;

8. На відміну від вигуків, звуконаслідувальні слова менш пов'язані з інтонацією. (Гаценко, 2003; Тищенко, 2000; Мацько, 1985)

Традиційна тематична класифікація оноματοпоестичних слів за семантичними ознаками охоплює чотири класи:

- Звуконаслідування, що пов'язані з людиною та її діями (кахи – наслідування звуку кашлю, човг – наслідування звуку човгання);
- Оноματοпоестичні слова, що наслідують звучання явищ неживої природи і звуки рослин (хлюп – наслідування звуку хлюпання, плескання, гур – наслідування звуку гуркотання (про грім));
- Оноματοпоестичні слова, що передають звуки тварин і птахів (дзяв – наслідування звуку дзявкання, буркуку – наслідування крику голуба);
- Звуконаслідування, що пов'язані з діями предметів, які звучать за допомогою людини (тирири, ті-лі-лі – наслідування гри на музичному інструменті) (Мішеніна, 2014)

Розуміння звукосимволічної підсистеми спирається на поняття звукосимволізму (звукового символізму, фонетичного символізму, символіки звуку), яке означає закріплення ознак звучань за реальною або уявною схожістю. На додачу, ми також можемо спостерігати деякий мотивований зв'язок між фонемами та неакустичними ознаками денотату.

Зазвичай звукосимволічні слова асоціюють з передачею різних видів руху, форми, міміки, стану людини тощо. Саме тому іконічність, мотивованість та мимовільність є основою звукосимволізму. Також до звукосимволічних слів прийнято відносити і ті слова, чий втрачений або послаблений зв'язок з денотатом був відновлений етимологічно та типологічно.

Існують різні типологічні класифікації звукового символізму. І. К. Телор (Taylor, 1965) виокремлює два види звуко-символізму:

- Суб'єктивний – експериментальне виявлення зв'язку певних звуків і значень у психіці людини.
- Об'єктивний – зв'язок певних звуків та закінчень в словах тієї чи іншої мови.

Такої ж класифікації дотримується В.В. Левицький. Інша класифікація запропонована американськими вченими Л. Хілтон, Дж. Ніколс та Дж. Охала. (Ohala, 1997) (Вони виділяють такі типи звуко-символізму, як:

- Матеріальний
- Імітативний
- Синестетичний
- Конвенційний

Як уже було зазначено попередньо, учені Л.Хілтон, Дж.Ніколс та Дж.Охала виокремлюють чотири типи звуко-символізму:

- Тілесний (напрям пов'язаний із фізичним або емоційним станом мовця, містить також рефлексивні та мимовільні звуки, наприклад, Achoo! Whoops!)
- Імітативний (виявляє себе через ономапопею та зазвичай не залежить від емоційного та фізичного стану мовця)
- Синестезійний (акустична символізація неакустичного явища, відзначається, що за умов цього типу звуко-символізму, певне вживання одиниць сегментно та супрасегментного рівня може передати основні характеристики предмету, такі як розмір, форма або його напрям руху)
- Конвенційний або традиційний (асоціації певних фонем, або їх сполучень, тобто фонестем з різними значеннями) (Hinton, 2006, p.1-8)

Розглядаючи та досліджуючи основні проблеми звукосимволізму, важливо не шукати його у всіх словах. В.В. Левицький зазначав, що не всі слова можна віднести до символічних, а лише переважно полярні поняття. Також вчений додає, що звукосимволізм має не абсолютний, а відносний характер, інакше він втратив би свою експресивну функцію. (Левицький, 2009)

Вище згадане асоціюється з гіпотезою про універсальність фоносемантизму, яка була висунута Г.В.Лейбніцом. Вона вважалась експериментально підтвердженою в роботах Р.Брауна (Brown, 1958) та М.Майрона (Miron, 1961) у ХХ столітті, однак згодом була підставлена під сумнів. Після дослідів та порівняння чотирьох неспоріднених мов лінгвісти зробили висновок, що звукосимволізм має національний характер. Однак питання універсального та національного звукосимволізму до сьогодні залишається темою дискусій та потребує подальших експериментів. В.В.Левицький зазначає, що точної відповіді на це запитання поки що немає, але у працях деяких вчених (Hinton, 2006) заявлена низка звукосимволічних правил споріднених мов.

1.3. Загальна характеристика оноματοпоетичних слів в корейській мові

У сучасній корейстиці оноματοпеїчна лексика розглядається в межах поняття звуконаслідувальних слів (Martin, 2005). Лексика такого типу дуже широко представлена в корейській мові, однак досі не була предметом детальних досліджень в корейському мовознавстві. Відомі на сьогодні спроби розглянути оноματοпоетичні слова в контексті корейської мови досі не були достатньо детальними, для того щоб заповнити цю нішу знань та структурувати знання. Природа та принципи функціонування оноματοпеїчної лексики в корейській мові частково висвітлювались в роботах корейських мовознавців (주경희, 2010; 김하명, 2011; Kim Young-Seok, 1988).

Дослідження корейського звукосимволізму та звуконаслідування умовно поділяють на морфологічні та фонологічні.

Сон Дарім (손달임, 2012) у більшості дискусій про морфологічні та фонологічні особливості звуконаслідування та звукосимволізму поділяє процеси морфологічних

змін звуконаслідувальних та звукосимволічних слів на «повторення» та «заміну». Під «повторенням» вона має на увазі форму, яка повторює ті ж елементи, що і існуюча форма, а «заміна» - форму, яка зазнала внутрішніх змін через заміну голосних без зміни початкової форми.

Кім Хонгбом (김홍범, 2008) поділяє звукосимволічні та звуконаслідувальні слова на прості та повторювані форми. Повторювані форми поділяються на частково та повністю повторювані, де другі в свою чергу складаються з форм, з повним повтором кореня та випадків, де відбувається додавання або вилучення голосних.

Морфологічні дослідження звуконаслідування та звукосимволізму зазвичай базуються на вивченні похідних слів, таким чином більшість досліджень на цю тему пов'язані з дериваційними процесами в контексті корейської ономапоетії. Також слід зазначити, що вивчаючи словотвір ономапоетів та ономапоетичних слів, більшість мовознавців посилаються на роботи японських лінгвістів.

Широкого поширення набула думка про те, що звуконаслідувальні слова корейської мови мають лексичне значення. Однак існує й інша думка, яка полягає в тому, що звуконаслідувальні слова хоча і не мають граматичних функцій, все ж таки мають лексичне значення і є повноцінними словами. Як носії звукової інформації, вони використовуються як засоби спілкування. (Охріменко, 2015, с. 605)

Основою механізму передачі ономапоетами незвукових сенсорних відчуттів постає явище синестезії. Воно полягає в існуванні об'єктивних асоціацій між різними сенсорними відчуттями, тобто у випадку ономапоетії синестезія може трактуватися як стійка асоціація між фонетичними характеристиками звуку і візуальними, дотиковими й іншими сенсорними відчуттями. (Охріменко, 2016, с. 129)

Корейська звукозображувальна система зовсім нещодавно стала об'єктом досліджень, тому лінгвісти досі не дійшли до консенсусу щодо питання структури ономапоетичних слів. Одні відносять звуконаслідувальні слова до прислівників,

інші -розглядають їх як особливий розряд слів (Kim Young-Seok, 1988). Також існують думки про включення їх до розряду вигуків, однак, як вже було згадано попередньо, це не зовсім коректне твердження.

У сучасній корейстиці ономатопоетична лексика розглядається в межах поняття звуконаслідувальних слів (Охріменко, 2015). Тобто зазвичай вчені розглядають корейську звукозображувальну систему як одне ціле, недеференційно, однак останні дослідження все-таки зазначають про існування двох окремих підсистем: звуконаслідувальної та звукосимволічної.

Корейські лінгвісти зазначають про такі відмінності між звуконаслідувальними та звукосимволічними словами в корейській мові (김홍범, 2008, с.20) :

- Звукосимволічні слова наслідують рух або зовнішній вигляд предмета, наприклад, 밤하늘에 별들이 반짝반짝 빛나고 있었다 (досл. у нічному небі сяяли зірки, де 반짝반짝 несе значення блимання, сяяння зірок); 그 사람은 술에 취해 비틀비틀 걸었다 (досл. та людина сп'яніла і йшла похитуючись, де 비틀비틀 імітує і акустично передає рухи сп'янілої людини)
- Ономатопоетична лексика імітує звуки людей, тварин, об'єктів неживої природи тощо, наприклад, 동생이 감기에 걸렸지 밤새도록 콜록콜록 기침을 했다 (досл. брат захворів і всю ніч важко, хрипло кашляв, де звуконаслідувальні слова 콜록콜록 імітує звук важкий кашель) 멍멍 – гав-гав (Naver 사전), 음매음매 – му-му.

Існують випадки, коли звукосимволічні слова переходили в ономатопоетичні, адже звуконаслідування є дуже умовним поняттям.

Звуконаслідувальні слова у своєму звучанні умовно відтворюють слухові враження, копіюють рухові образи або передають смакові, дотикові, нюхові і більш внутрішні відчуття (김홍범, 2008, с. 50). Звукова символіка в ономатопоетичних словах несе дещо відмінний від звукосимволічних зміст. Звуконаслідувальне слово власне звучанням своїм відтворює звук (조창구, 2012, с. 70). Звуконаслідувальні слова

мають особливу структуру і схильні до сингармонізму, чергування звуків та повторення основ (Охріменко, 2015).

Корейська ономотопейчна система має багатий інструментарій варіювання відтінків значення в плані структури ономотопів. (Martin, 2005). Як зазначає Охріменко В.В.: “У корейській мові ономотопейчні слова утворюються за допомогою так званої основи – початкового кореня, до якого приєднуються нові утворення – нарощування. Нарощування можуть поставити як окремі приголосні, наприклад, [k], [t], так і склади. Розподіляються вони окремо для звуконаслідувальних, дієслівних і ад’єктивних коренів і також можуть варіюватись” (Охріменко, 2015).

У своїй роботі С.Мартін (Martin, 2005) стверджує, що для великої частини корейський ономотопів, які мають більш ніж один склад, характерними є дериваційні суфікси. Для таких ономотопів присутні римовані повтори, парні сполучення та спеціальні морфемні сполуки, які можуть передавати прискорену дію. Також науковець стверджує про існування закономірностей у використанні варіантів приголосних, що передають різний ступінь інтенсивності ознаки.

Звуконаслідувальні та звукосимволічні слова утворюються різними способами: чергування голосних і приголосних звуків, шляхом повтору, стягнення основи, нарощення кореня (주경희, 2010, с. 216).

Загальноприйняті звуконаслідування у корейській мові мають постійний фонемний склад, наприклад, 야옹야옹 (*yaong-yaong*), 멍멍 (*mong-mong*), 구구구 (*gu-gu-gu*), 덩덩 (*dong-dong*), 하하하 (*ha-ha-ha*).

Наведені приклади свідчать, що у загальному плані формальна структура ономотопів може бути представлена як дворівнева: по-перше, це елемент, у якому зосереджено фонетичне вираження образу, який передає ономотоп (ядро), а, по-друге, інші елементи (суфікси, префікси), що оформлюють ядро при утворенні лексичної одиниці. (Охріменко, 2015, с.111).

Висновки до розділу 1

Отже, підсумовуючи зазначене нами у розділі один – оноματοпея є складним явищем, яке було об'єктом уваги багатьох науковців ще за часів Давньої Греції, однак спроби структурувати усі попередні знання на науковому рівні почали з'являтися лише в ХХ столітті. Попри численні дослідження в сучасній лінгвістиці досі немає офіційної та єдиної для всіх мов класифікаційної системи оноματοпоетичної лексики. Незважаючи на спроби мовознавців проаналізувати аспекти цього мовного явища, проблема оноματοпеї все ще вимагає подальшого.

Звукосимволізм та звуконаслідування є складовими звукозображувальної системи мови. У корейській мові така лексика має суттєве значення та охоплює широкий спектр позначуваних явищ. У ході дослідження було виявлено, що даний клас слів існує в межах майже усіх мовах, однак, порівняно з корейською мовою, не є настільки розвиненим та поширеним.

Також у межах першого розділу ми досліджували диференціацію звукосимволізму та звуконаслідування, та виявили, що ці поняття є повністю самостійними та мають чітку різницю в позначуваному. Натомість звукозображувальна система лише в останніх дослідженнях почала розглядатись диференційно, хоча межа між звукосимволічними та звукосимволічними слова все ще залишається не чіткою та до кінця не вивченою.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ОНОМАТОПОЕТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ, ВИКОРИСТАНОЇ В МАНХВІ (НА ПРИКЛАДІ МАНХВА «스위트홈»)

2.1 Ономатопоетизми як невід’ємний елемент у манхва

Поняття «манхва» існує вже досить давно, однак початково описуваний жанр корейських коміксів орієнтувався за західну аудиторію та почав свою історію у 1970-ті завдяки Кіму Санхо, який вважається першим художником манхва. Термін означає не лише мальовані комікси, а й анімаційні мультфільми та карикатуру. Вебтуни, тобто сучасна інтерпретація корейської манхви, стали другим подихом для поданого жанру літератури. Сьогодні манхва є популярною не лише на теренах Кореї, а й за її межами, тому вона є цікавим об’єктом для досліджень з точки зору сучасної корейської мови.

У першу чергу основною складовою манхви є малюнки, тому для тексту залишається дуже обмежений простір. Досліджуючи причину виникнення такого активного використання ономатопоетичних слів у манхва, ми дійшли до висновку, що саме ця обмеженість у просторі і змушує художників манхва звернутись до досліджуваного нами пласту лексики, який допомагає «оживляти» роботи та полегшити їх розуміння для читачів.

Велика кількість картинок та обмеженість у тексті значно ускладнює розуміння змісту та перенапружує мозок читачів, саме тому ономатопоетична лексика важливий помічник у створенні корейських коміксів. Ономатоми не займають багато місця, не перевантажують загальну картинку та не спотворюють малюнки, тому є дуже легкими у використанні. До того ж, важливою функцією звуконаслідувальних та звукосимволічних слів є передача емоцій людей, що

полегшує розуміння настрою манхва, а також несуть в собі культурний підтекст, що робить їх важливими та цікавими для дослідження.

Також оноματοпоетична лексика є важливою складовою корейської мови та культури, тому її розуміння та вивчення є обов'язковим для читачів та перекладачів манхва.

Звуконаслідувальна та звукосимволічна лексика зустрічається на кожній сторінці манхва з метою змусити читача пережити та відчути певні емоції. Також цікавим є те, що за допомогою подібної лексики читач може зрозуміти настрій, жанр та іноді навіть епоху, описану у манхва. Наприклад велика кількість звуконаслідувальних слів на позначання емоцій людей притаманна для чуттєвих, романтичних коміксів, тоді як у манхва в жанрі бойовик переважати будуть саме звукосимволічні слова, для передачі динамічності та руху.

За допомогою оноματοпоетичної лексики, автори манхви передають різноманітні звуки, стани, емоції. Найчастіша це:

- Сміх, плач, стогін людини;
- Спів птахів, голос тварин, звуки комах;
- Звуки природи та навколишнього середовища;
- Звуки, що імітують рух та дії діючих осіб;

2.2 Класифікація оноματοпоетичної лексики на основі манхви “스위트홈”

У нашій роботі ми досліджуємо оноματοпоетичний пласт корейської мови на прикладі веб-манхви, опублікованої в 2017 році “스위트홈” («милий дім») автором Хваном Йончханом. Жанрами коміксу є бойовик та жахи. Також комікс був екранізований у 2020 році компанією Netflix.

За сюжетом, головний герой на ім'я Чха Хьон з егоїстичним та відлюдькуватим характером залишається сиротою після аварії, в результаті якої помирають його батьки та сестра. Згодом юнак оселяється в однокімнатній квартирі багатоповерхівки та обирає день, відведений для самогубства. Однак його план

провести останні дні відрізано від людей провалюється, коли мешканці будинку починають перетворюватись на монстрів, а багатоповерхівка стає полігоном, де відбуваються сутички на виживання.

Читаючи та аналізуючи цю манхву, ми здійснили спробу систематизувати та типувати використану ономатопоетичну лексику за традиційною тематичною класифікацією за семантичними ознаками:

1. Ономатопоетичні слова, що передають звуки тварин і птахів

У манхві відсутні звуконаслідувальні слова цієї підгрупи. Причиною тому є сюжет, який розгортається навколо подій всередині ізольованого будинку.

2. Ономатопоетичні слова, що наслідування явищ неживої природи і звуки рослин

- Зазвичай в межах цієї категорії також розглядаються звуки, імітуючи живу природу та погодні явища. Однак у манхві зустрічались такі звуки на позначення шуму вітру, як: 휘이이, 휘잉 та 스스. Варто також зауважити, що ономатопоетизм 스스 також зустрічається і в інших значеннях, як от, наприклад, імітація шипіння або руху змії.

- Звуки приладів та механізмів. У манхві зустрічається ономатопоетизм 위잉 위잉 (NAVER Dictionary), на позначення звуку, який видає пилосос, однак тут використовується для імітації звуку газонокосарки, чого можна зробити висновок, що 위잉 위잉 використовується для позначання шуму будь-якого електронного приладу. 끼기각 (скрип) – звук, який видає автомобіль та 부우우웅 – звук розсікання повітря літаком або атомобілем.

Окремо хочеться виділити ономатопоетизми імітуючі взаємодію з телефонами та комп'ютером. 탁탁탁, 툃툃툃 (клац-клац) – звуконаслідувальні слова, на позначення клацання клавіатури комп'ютера. 타다닥, 타닥, 톡톡 (тап-тап) – звуки, імітуючі натискання на екран телефону. 딸깍 (NAVER Dictionary) – «клік» комп'ютерної миші. 꾸욱 – сильне «тапання» по екрану телефону та 우웅 (гр-р-р) – звук імітації вібрації телефону.

Також до ономатопоетичних слів, наслідуючих звуки неживої природи можна віднести 쫄르르 (плісь) – звук лиття води з пляшки в стан або капання води,

주룩주룩 (NAVER Dictionary) (кап-кап) – звук важких крапель води, тут – крові, 덜컹 – звук швидкого серцебиття через страх чи здивування та інші.

3. Звуконаслідування, що пов'язане з діями предметів, які звучать за допомогою людини

Найчастіше до цієї групи відносять звуки, які імітують гру на музичних інструментах, але, на нашу думку, сюди також можна віднести звуки на позначення механізмів та приладів, адже сама людська рука надає їм “звучання”. Також, наприклад, 화륙 – звук підпалювання вогню, 부웅 – імітація звуку польоту предмету, після того як його кинули, 뒤적 뒤적 (шурх-шурх) – звук перебирання речей.

4. Звуконаслідування, до пов'язані з людиною та її діями

Як уже було зазначено в попередньому розділі в корейській мові не існує чіткої межі між звуконаслідуванням та звукосимволізмом тому велика частина ономатопоетизмів, використана у манхві, може бути віднесена до звукосимволізму. 탈탈탈 – звук струшування пилу, 흠흠 (хм-м-м) імітація роздумів людини, 저벅저벅 (NAVER Dictionary) – імітація важких кроків, 털썩 (бух) – імітація звуку, коли людина важко сідає, лягає, падає, 짹짹 – імітація шкутильгання, 소곤소곤 – звук шепотіння та 웅성웅성 – звук шепотіння натовпу, 부득부득 – скреготання зубами та багато інших.

5. Інше або «типові для коміксів звуки»

Манхва це корейська версія відомих на весь світ коміксів, тому тут також присутні типові звуки, як «бум», «бам», «клац», які не мають особливого сенсу однак використовуються для передачі динамічності рухів та полегшення сприйняття настрою сцени під час перегляду картинок. У досліджуваній манхві це, наприклад, 쿵 – бум, 다덕 – тиць та 스윙 – імітація будь-якого активного руху.

Також в корейській мові на неофіційному рівні прийнято виділяти літературні та нелітературні ономатопоетизми:

1. Літературні ономатопоетизми

Цей вид звуконаслідувальних слів також прийнято вважати типово корейським. Прикладом таких ономатопоетизмів можуть бути 탕탕 – звук

періодичного вдаряння або тертя металевого предмета об інший, 위잉 та 저벅저벅, які також зустрічаються у манхві.

2. Нелітературні оноματοпоетизми

Їх кількість незначна та навіть прирівнюється до сленгу, однак вони також зустрічаються в аналізованій манхві, наприклад, 히к – імітація подиву, 푸속 – звук на позначання ситуацій коли іншій людині завдається шкода ножем.

Окрім класифікації, що вказана вище, яка має більш семантичну природу, під час аналізу манхви, ми дійшло до висновку, що корейська оноματοпоетична лексика може бути класифікована за структурними ознаками. Таким чином можна виділити одинарні, повторювані та складені форми.

1. Одинарні форми

1.1 Один склад, наприклад, 콧 (хвать) - імітація звуку, коли когось агресивно, різко хапають;

1.2 Два склади, наприклад, 좌락 – оноματοпоетизм, на позначення звуку розгортання, шарудіння тканини, який складається з двох складів 좌 та 락;

1.3 Три склади, наприклад, 끼기긱 – звуконаслідувальне слово, що імітує звук скрипу автомобіля та складається з складів 끼, 기 та 깅.

2. Повторювані форми

2.1 Повністю повторювані, які є дуже поширеними у манхві, наприклад 흠흠 (хм-м-м) – імітацію роздумів людини. Оноματοпоетизм є формою повного повтору одного складу 흠;

2.2 Частково повторювані, які зустрічаються рідше, однак також є поширеними, наприклад, 후다닥 – звук різкого, неочікуваного руху тілом. Частково повторюваним тут є склад 다, адже його повторення та додавання приголосної літери ㄱ утворює з нього новий третій склад 닷.

3. Складені форми зустрічаються дуже рідко, однак прикладом може слугувати 하겍지겍, яке складається з одинарних форм 하겍 та 지겍 і імінує рух чи дії поспіхом.

2.3 Опис оноματοпоетики в манхві “스위트홈”

Проаналізувавши вище зазначену класифікацію на базі досліджуваної манхви, можна зробити висновок, що кількість використаних оноματοпоетизмів не однакова та варіюється залежно від форми та семантичного значення. Таким чином можна простежити, що переважаючими є оноματοпоетичні слова, що імітують неживу природу та ті, що пов'язані з діями людини. Також важливу ланку займають типові для коміксів звуки, трохи менше звуконаслідувань пов'язаних з предметами, що звучать за допомогою людини та зовсім відсутні звуки, що імітують голос тварин чи птахів. У відсотковому відношенні перші дві категорії займають приблизно по 35%, так звані “типово коміксні” звуки 20%, звуконаслідувань пов'язаних з предметами, що звучать за допомогою людини – 10% та 0% займають оноματοпоетизми звіриного походження.

Така тенденція має досить логічне пояснення. По-перше, як вже було зазначено, головними жанрами манхви “милий дім” є бойовик та жахи, тому автор відповідно використовує ті звуконаслідувальні слова, які полегшують читачам розуміння настрою динамічних сцен. У манхві присутня велика кількість рухів та боїв, персонажі увесь час рухаються в межах свого обмеженого простору, тому автор вдається до більш “активної” оноματοпеїчної лексики. Тут важливо зазначити, що в такому жанрі як манхва межа між звуконаслідуванням та звукосимволізмом в корейській мові зовсім стирається, адже читач сприймає ледь помітні (іноді доволі масивні) надписи на картинках як такий собі супровід того, що зображує автор. Таким чином, якщо заплющити очі та прослухати чи прочитати лише оноματοпоетизми використані у певній сцені, можна легко зрозуміти, що саме відбувається навіть без картинок. Використання лексики, які імітують такі звуки, як “бум”, “бац”, “тиць” та інші також додає окремим сценам манхви особливої “рухливості”, хоча вони і не несуть в собі якогось конкретного змісту.

По-друге, відсутність оноματοпоетичної лексики, яка б імітувала звуки природи, погодніх явищ чи тварин аргументована тим, що увесь сюжет манхви

побудований так, що усі події відбуваються всередині закритого, ізольованого приміщення. Саме тому в ній немає необхідності.

На додачу хотілось би зазначити, що за допомогою оноματοпоетичної лексики автор може зазначити характер конкретного персонажа або про певні часові рамки. Наприклад, у пролозі манхви головний герой представлений як закрита в собі хлопець, зацікавлений лише своїм комп'ютером. Тому ми можемо спостерігати велику кількість звуконаслідувальних слів, що імітують клацання по клавіатурі, комп'ютерній миші або телефону. Також це допомагає зрозуміти у якій саме епосі будуть мати місце основні події. Гудіння телефону, клацання миші – усе це дає зрозуміти читачу, що події відбуваються скоріше всього в період сучасності, ніж в якусь іншу історичну епоху.

У ході нашого дослідження та аналізу манхви “스위트홈” ми дійшли до висновку, що, з точки зору структурних ознак, найчастіше вживаються однодвоскладові одинарні та повністю повторювані форми. На нашу думку причиною цього є те, що наявність оноματοпоетичної лексики в манхві не повинна привертати занадто забагато уваги читача, повинна легко читатись та бути впізнаваною. Також, ми зауважили те, що в межах однієї сцени чи картинки автор намагається не повторювати одні й ті ж звуконаслідувальні слова, а підбирає синонімічні чи схожі за значенням. Так, наприклад, в межах однієї сцени автор використовує синонімічні 탁탁탁 та 툃툃. Обидва звуконаслідувальні слова використовуються для імітації роботи за комп'ютером і клацання по клавіатурі, однак постійне повторення однакових складів може створювати фоновий шум. Тому використання оноματοпоетичної лексики несе в собі не лише змістове значення, а й візуальне.

Також ми зауважили, що попри існування постійних форм звуконаслідувальних слів, автор вдається до самостійної зміни форм, наприклад, “розтягування” голосних. Так початковою формою оноματοпоетичного слова, що імітує шум вітру є 휘이이, однак автор подовжує її та використовує 휘이이이이 тощо. Такий прийом використовується, щоб показати протяжність звуку, тобто таким чином оноματοпоетизм виступає тут певною стилістичною фігурою.

2.4 Особливості оноματοпоетичної лексики, що використовується в манхва

Як уже зазначалось, оноματοпоетична лексика є важливим складником корейської мови. Оноματοпоетизми не лише роблять її унікальною та вирізняють з поміж інших мов, а й формують літературну корейську мову. Великий відсоток лексики в ній займають запозичення, адже історично на корейську мову активно впливали китайська та японська, та англіцизми, через великий вплив англійської мови. Корейські оноματοпоетизми є власне корейськими словами, до того ж дуже поширеними в повсякденному мовленні.

Найчастіше оноματοпоетична лексика зустрічається в повсякденних розмовах та літературі. Оноματοпоетизми широко використовується в розмовах дітей, коміксах, ліриці та музиці. В усіх цих випадках найважливішим завданням досліджувано в нашій роботі лірики є передача емоцій. Звуконаслідувальні та звукосимволічні слова, що використовуються у манхва, за своєю природою найбільш наближені до тих, що використовуються дітьми. Причиною тому є те, що малюки, бачать світ спрощено та лише навчаються розмовляти, тому вони вигадують оноματοпоетизми для полегшення процесу комунікації. Зі схожою метою оноματοпоетична лексика використовується у манхва, адже автор не може собі дозволити зайняти усю сторінку комікса описуючи почуття та емоції героїв, думки, події або навколишнє середовище.

Ще одна перевага використання оноματοпоетизмів у манхва для авторів – це можливість візуально передати звук. Емоційне забарвлення звуків, супроводжуваних дією, передається за допомогою письмових знаків різного розміру та шрифту і акцентується розташуванням в певному місці на сторінці. Це одна з ключових відмінностей у використанні оноματοпоетичної лексики у манхва, на відміну від інших жанрів літератури, адже читач має змогу “побачити звук”.

Також автори манхви мають свободу у вигадуванні власних оноματοпоетизмів, що значно ускладнює розуміння для іноземних читачів чи переклад. Говорячи про переклад, найбільшою проблемою, що зустрічається при адаптуванні корейських

коміксів на українську мову, є відсутність відповідників. Причиною тому є те, що оноματοпоетична лексика в українській мові не настільки розвинена, тому часту доводиться використовувати слова, які відносяться до інших лексичних груп. Прикладом оноματοпоетизмів, які не мають відповідників в українській мові є *부득부득* (звук, що імітує скрегіт зубів) та *썰뚝썰뚝* (звук шкутильгання, через різницю в довжині ніг).

Велика частка корейських оноματοпоетизмів утворені способом редуплікації, тобто повторення однакових звукосполучень, морфем і слів при творенні номінативних одиниць (Селіванова, 2006, с. 512). Натомість автор навпаки ділить редупліковані оноματοпоетичні слова на окремі склади. Наприклад, слово *저벅저벅*, яке імітує звуки важких кроків, найчастіше зустрічається як *저벅 저벅*, тобто “розірвано”.

Також у манхві спостерігається тенденція до використання коротких та простих оноματοпоетизмів. Причиною цьому також є те, що такі надписи на картинках повинні читатись та сприйматись швидко, не забираючи усю увагу читача.

У процесі аналізу манхви, ми також зрозуміли, що використання оноματοпоетизмів у коміксах також мають певні візуальні закономірності. Наприклад, зазвичай використовується не більше 2-3 оноματοпоетизми на 1 кадр, у динамічних сценах зазвичай використовуються звуконаслідувальні слова, що імітують рух, а внутрішні монологи чи діалоги персонажів можуть і зовсім не супроводжуватись оноματοпоетизмами. Перенасичення оноματοпоетизма у манхві також мають місце у випадках, коли автор, наприклад, хоче зобразити шум вітру, води, міста чи натовпу. Такі оноματοпоетичні слова часто можуть займати велику частину картинки для того, щоб зобразити гучність звуку.

Відмінним від розмовної мови у манхва є також те, що автор може використовувати синонімічні або багатозначні оноματοпоетичні слова. Тому одне й те ж саме оноματοпоетичне слово може зустрічатись декілька раз у різному контексті. Для прикладу, *스스* зустрічається у досліджуваній манхві у декількох випадках. По-перше, у значенні імітації звуку вітру, і, по-друге, - для імітації активних рухів.

Висновки до розділу 2

Проаналізувавши манхву “Милий Дім” та розглянувши розділ 2, ми можемо зробити такі висновки:

1. Ономатопоетична лексика у манхва є важливим компонентом, та, в першу чергу, виконує об’єднуючу роль для текстового та мультимедійних елементів коміксів.
2. Якщо розглянути вибірку із ономатопоетизмів, використаних у манхві, ми можемо зробити певні висновки, стосовну періоду в часі, жанру та настрою певного коміксу.
3. У манхві ономатопоетична лексика використовується на роздум автора, однак не бездумно. Зазвичай усі звуконаслідувальні слова, які ми зустрічаємо на сторінках, використані для передачі певного контексту, а не просто заповнюють простір.
4. Межа між звуконаслідувальною та звукосимволічною лексикою корейської мови у манхві повністю стирається. Досліджувана лексика у манхві використовується у більшості випадків як звуки або імітація звуків, які є результатами певної розумової чи фізичної діяльності людей, тому читачем сприймається як ономатопоетизм.
5. За структурними ознаками, у манхві найбільш вживаними є одинарні односкладові та повністю повторювані, утворені за допомогою редуплікації, ономатопоетизми. Ознак слід зазначити, що автор може вдаватись до подоження голосних або сепарування частин повторюваних звуконаслідувальних слів.
6. Для манхва притаманний окремий вид ономатопоетичної лексики, який не вживається у розмовній мові або інших жанрах літератури. Причиною тому є великий вплив західних коміксів на корейську манхву.

7. Синонімічні та багатозначні оноματοпоетизми також є часто вживаними у манхва та можуть використовуватись в межах однієї сцени, комбінуючись між собою.

Аналіз використання оноματοпоетичної лексики у манхва є важливим для дослідження її практичного значення. У корейському мовознавстві все ще недостатньо структурованої інформації про поданий пласт мови, тому на нашу думку, манхва може стати чудовим підґрунтям для подальших досліджень. Більше того, вивчення оноματοпоетичної лексики є важливим для розуміння культурних аспектів Кореї та для необхідним кроком для розвитку перекладацької сфери.

ВИСНОВКИ

Питання оноματοпоетичної лексики та взаємозв'язку звуку зі змістом є одними з найбільш обговорюваних в сучасній лінгвістиці. У нашій роботі оноματοпеїчні лексичні одиниці сучасної корейської мови розглядаються з точки зору механізму їх функціонування та використання. Оноματοпоетична лексика є невід'ємною складовою корейської мови. Існування даних лексичних одиниць є також важливими для функціонування будь-якої мови, адже вони є основними засобами передачі звуків навколишнього середовища. Це твердження також підтверджується у численних дослідженнях, розглянутих у ході написання роботи.

У роботі був проведений аналіз лексико-граматичної категорії оноματοпоетичної лексики корейської мови в контексті манхва з метою спроби класифікування, розгляду структури та використання. Робота створена на базі існуючих досліджень оноματοпоетичної лексики, корейської звуконаслідувальної лексики та поняття оноματοпеї. На основі цих джерел була здійснена класифікація оноματοпоетичних одиниць та аналіз їх функціонування у манхва.

Також у роботі розглядалось значення оноματοпоетичної лексики, як частини корейської мови, що активно використовується у різних сферах життя корейців. Дана лексика зустрічається у повсякденному мовленні на різних рівнях спілкування, активно використовується малюками та літераторами у різних жанрах. Оноματοпоетична лексика використовується з метою передачі емоцій, імітації звуків, що нас оточують, та для додаткової експресивності та виразності мовлення.

У першому розділі розділі роботи було розглянуто загально-теоретичні засади та оноματοпею з точки зору історії її досліджень. Розглянувши перший розділ можна дійсти до таких висновків:

У ході дослідження оноματοпоетичної лексики ми зрозуміли, що даний прошарок лексики цікавив науковців ще за часів Даньї Греції. Тоді вона стала основою теорії давньогрецької школи стоїків “фюсей”. Однак це не єдиний випадок, коли оноματοпоетична лексика розглядалась як одна з теорій походження мови. На сьогодні також відомі звуконаслідувальна та звукосимволічна теорії, однак жодна з

них не є науково підтвердженою та має своїх противників. І хоча ономапоєя мала широкий розгляд протягом усієї історії, об'єктом серйозних досліджень вона стала нещодавно. Сьогодні ономапоєя розглядається наукою фоносемантикою, яка є відгалуженням психолінгвістики. Однак все одно існує багато підходів до вивчення явища ономапоєї та звукового символізму.

Аналізуючи попередні дослідження, ми дійшли до висновку, що попри твердження лінгвістками про наявність логічного зв'язку між звуком та змістом досі немає єдиної точки зору. Попри це, існує загальноприйнята диференціація звукозображувальної системи мови на звуко-символічну та звукозображувальної. З точки зору корейської мови, лінгвісти лише нещодавно почали стверджувати про наявність такої диференціації в ній.

Хоча корейська мова, що є багатою на звуконаслідування, часто ставала об'єктом досліджень, розглянувши роботи лінгвістів, ми дійшли до висновку, досі немає структурованих знань та конкретної класифікації корейської ономапоетичної лексики. На нашу думку, причиною цього може бути гнучкість корейської звуко-наслідувальної системи, тому ми спробували розглянути її з точки зору використання у такому жанрі, як манхва у розділі 2. Проаналізувавши ономапоетичну лексику у манхві "Милий дім", можемо зробити такі висновки:

У корейській мові існує чітка диференціація ономапоетичної лексики за значенням. І хоча в аналізованій манхві відсутні деякі приклади, можемо виділити такі групи:

1. Імітація звуків тварин і птахів;
2. Ономапоетичні слова, що наслідують явища неживої природи. Є одними з найбільш вживаними та охоплюють великий спектр явищ. Прикладом можуть бути слова, що імітують природні явища - 휘이이, 휘잉 (шум вітру), взаємодія з телефоном - 타다닥, 타닥, 툃툃툃 тощо.
3. Звуконаслідування, що пов'язане з діями предметів, які звучать за допомогою людини, наприклад, 화륙 – звук підпалювання вогню, 부웅 – імітація звуку польоту предмету, після того як його кинули.

4. Звуконаслідування, що пов'язане з людиною та її діями. Ще одна з найбільш вживаних оноματοпоетизмів, використаних у розглянутій манхва. Прикладом можуть слугувати **털썩** (бух) – імітація звуку, коли людина важко сідає, лягає, падає, **쩍쩍쩍** – імітація шкутильгання та багато інших.
5. Ми вирішили, що доцільно буде виділити окрему групу оноματοпоетичних слів, що є характерними для коміксів та зустрічаються лише тут. , **쿵** – бум, **다딕** – тиць та **스윙** – імітація будь-якого активного руху та багато інших.

Також у ході написання роботи, ми виявили, що можлива класифікація оноματοпоетизмів не лише за семантикою, а й за структурними ознаками. В контексті цієї класифікації можуть бути виділені одинарні, повторювані та складені форми. Дослідивши оноματοпоетизми, використані у манхва, з цієї точки зору, можемо зазначити, що в контексті корейських коміксів, найбільш вживаними є одно-двоскладові одинарні (**콧**, **촐락**) та повністю повторювані форми (**흠흠**).

Підводячи підсумки до розділу два, також можемо зазначити, що окрім підкреслення емоційності та надання особливої особливості, оноματοпоетизми у манхва мають особливе контекстуальне значення та тенденцію використання. Оноματοпоетична лексика може “говорити” за манхву, в якій вона використовується. Розглянувши звуконаслідувальні слова, використані у певному коміксі, ми можемо зробити висновки, щодо жанрів та настроїв, які хотів передати автор.

Також зазначаємо, що усі класифікації та поділи виконані на основі досліджень у даній сфері.

Отож оноματοпоетична лексика у корейській мові має широкий функціонал та активно використовується не лише в усному мовленні, а й на письмі. Корейські оноματοпоетизми однозначно є цікавою темою досліджень та заслуговують на подальше вивчення та дослідження.

주석

이 논문은 만화 "스위트홈"을 사례로 만화 속 한국어 의성어 사용을 분석했다.

한국어는 다른 어떤 언어보다 의성어, 의태어가 훨씬 더 많고 발달되어 있는 언어이며, 이는 한국어 어휘의 특징 중 하나라고 말할 수 있다. 논문에서 의성어의 개념, 의성어와 의태어의 구별을 답사하고 한국어 의성어를 특징지었다. 이 논문에서는 우크라이나와 한국 학자들의 한국어에 대한 이전 연구도 분석했다. 안타깝게도 아직 한국어 언어학에서는 한국어 의성어에 대한 공식적인 분류가 없다. 따라서 만화 '스위트홈'에 사용된 한국어 의성어를 예로 들어 만화 속 의성어 사용을 분석하고 의성어 분류를 시도해 보았다.

이론적 연구에 따르면 한국어 의성어는 매우 풍부하고 유연하며 흥미로운 연구 대상이기 때문에 더 많은 연구가 필요하다는 것이 확인되었다. 두 번째 섹션에서는 한국어 의성어가 감정, 느낌, 소리를 전달하는 데 도움이 될 뿐만 아니라 문맥적 기능도 수행한다는 것을 이해하는 데 도움이 되었다.

이 논문은 향후 한국어 의성어에 대한 공식적인 분류를 만들고 한국어 의성어의 구조적, 의미적 특징을 분석하는 데 도움이 되는 자료가 될 수 있다. 또한 의성어 어휘는 만화의 중요한 구성 요소이므로 이 작업은 한국 만화를 번역하는 우크라이나 번역가들에게 유용할 수 있다.

키워드: 만화, 의성어, 의태어, 어휘, 음성 의미론.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Ганич, Д. І., Олійник, І. С. (1985). *Словник лінгвістичних термінів*. Київ: Вища школа.
- Гаценко, І. О. (2003) *Типологічні особливості звуконаслідувальних слів (на матеріалі української, російської та англійської мов)* (дис. канд. філол. наук). Національна академія наук України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Київ.
- Гром'як, Р. Т., Ковалів, Ю. І., Теремко, В. І. (Ред.). (2007) *Літературознавчий словник-довідник*. Київ: ВЦ «Академія».
- Кобелянська, О. І. (2012) *Ономатопоетична система сучасної японської мови (таксономічний, семасіологічний, функціональний та лінгводидактичний аспекти)* (дис. канд. філол. наук), Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ.
- Кочерган, М. П. (2001) *Вступ до мовознавства*, Київ: Академія.
- Левицький, А. Е., Сингаївська А. В., Славова Л. Л. (2006). *Вступ до мовознавства*. Київ, Міністерство освіти і науки, Житомирський державний університет ім. Івана Франка.
- Левицький, В. В. (2009) *Звуковий символізм. Міфи і реальність*. Чернівці: Рута.
- Львова, Н. Л. (2017). *Питання звукового символізму у вітчизняних та закордонних течіях сучасного мовознавства*, Збірник матеріалів Круглого Столу «Сучасні тенденції фонетичних досліджень». КПІ ім. Ігоря Сікорського: Київ.
- Маленовський Ю. Л. (2003). *Фоносемантична організація поетичного твору: Аспект рецепції (на матеріалі поезії Павла Тичини)* (Дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук). Національний Педагогічний Університет Імені М. П. Драгоманова. Київ.
- Мацько Л. І. (1985) *Інтер'єктиви в українській мові* (дис. канд. філол. наук.) Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ.
- Мішеніна, Т. М. (2014) *Стилістичний потенціал звуконаслідувальних слів у сучасній українській мові (на прикладі новелістики 60-х років ХХ ст.) Науковий*

вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, 107-112.

Насікан, З. С. (2018) *Сучасні підходи до розуміння ключових понять фоносемантики*, Збірник матеріалів Круглого Столу «Сучасні тенденції фонетичних досліджень». КПІ ім. Ігоря Сікорського: Київ.

Охріменко В.О. (2016). Механізм функціонування ономатопеїчної лексики сучасної корейської мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія, 22, 129-131.

Охріменко, В. О. (2015) Ономатопеїчна лексика як предмет лінгвістичного дослідження (на матеріалі сучасної корейської мови), *Одеський лінгвістичний вісник*, 5, 108-111.

Охріменко, В. О. (2015). Ономатопея як об'єкт вивчення фоносемантики. *Наукові записки. Серія філологічні науки*, 138, 603-607.

Савчук Т. С. (2021). Ретроспектива становлення фоносемантизму та фоносемантичні реалії в англійській мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія» : серія «Філологія»*, 11(79), 38-41.

Селіванова, О.О. (2006). *Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія*. Полтава : Довкілля-К.

Тищенко, К. М. (2000). *Метатеорія мовознавства*, Київ: Основи..

Brown, R. (1958) *Words & Things*, Glencoe, Illinois.

Hinton, L., Nichols, J., Ohala, J. J. (2006) *Sound Symbolism*, Cambridge University Press.

Kim Young-Seok (1988) *Ideophones in Korean: A non-linear analysis*, Linguistic Society of Korea (ed.). *Linguistic in the Morning Calm 2*. Seoul: Hanshin Publishing Co, 443-466.

Martin S. E. (2005) *Phonetic symbolism in Korean*. Poppe, N. (ed) *American Studies in Atlantic Linguistics 13*, Bloomington, p. 177-189.

Miron M. S. (1961) A cross-linguistic investigation of phonetic symbolism, *Journal of Abnormal and Social Psychology*, vol 62(3), p. 623-630.

NAVER Dictionary (네이버 사전) Электронный словарь:

<https://korean.dict.naver.com/koendict>.

Ohala, J. J., Hinton, L., Nichols, J. (1997). *Sound symbolism*, In Proceedings of the 4th Seoul International Conference on Linguistics, p. 98-103.

Perniss P. (2010) Iconicity as a general property of language: evidence from spoken and signed languages. *Frontiers in Psychology*, Vol. 1, Article 227, p. 1-15. Retrieved from <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21833282/>.

Taylor, I. K. (1965) Note on Phonetic Symbolism. *percept. Motor skills*, 20, 803-804.

김홍범 (2008) *한국어교육을 위한 수준별 의성어* : 학위논문 (석사). 계명대학교 대학원 한국학과, 대구.

김홍범 (2008), *상징어의 의미 기술 모형 연구*, 청람어문교육, 38 권, 청람어문교육학회.

손달임 (2012), *현대국어 의성의태어의 형태와 음운 연구*, 이화여자대학교 박사학위논문, 서울.

조창구 (2012). *의성어 의태어, 무엇을 어떻게 교육할 것인가* (How to teach Onomatopoeia and Mimetic Words). 대한언어학회, 언어학, 제 13 권, 제 3 호, 61-84.

주경희 (2010). *교과학적 변환의 필요성과 방법 : 의성어의태어를 중심으로*. 배달말통권, 제 41 호, 233-255.

